

Uitbreiding spreekrecht: ingrijpend voor het strafproces

Op 12 april 2016 heeft de eerste kamer ingestemd met een wetsvoorstel (no 34.082) waarbij de positie van het slachtoffer van ernstige misdrijven en nabestaanden sterk wordt uitgebreid. De laatste jaren is in het strafrecht steeds meer de nadruk op de positie van het slachtoffer komen te liggen. Naast de indiening van een vordering benadeelde partij kan een slachtoffer ook gebruik maken van het spreekrecht. Het slachtoffer mag zich tot 1 juli 2016 uitspreken over de gevolgen van het delict. In het kader van de verwerking van het delict kan dit van belang zijn. Dit past in een evenwichtig rechtssysteem.

Vanaf 1 juli 2016 wordt het spreekrecht van het slachtoffer en nabestaanden echter onbeperkt. Het slachtoffer mag zich na die datum namelijk ook uitlaten over het bewijs en over de soort en hoogte van de straf. Hoewel dit kan passen in de huidige trend om het slachtoffer een steeds belangrijke positie in het strafproces te geven kan deze wetswijziging vanuit de rechtspleging, in het bijzonder vanuit de positie van een verdachte, een slechte ontwikkeling zijn.

De verdachte is immers onschuldig totdat het tegendeel is bewezen en heeft veelal een belang bij een spoedige behandeling van zijn/haar zaak. Door het slachtoffer de mogelijkheid te bieden om zich ter terechtzitting over het bewijs uit te laten en zelfs met nieuwe informatie te komen kan het verdedigingsbelang worden aangetast. In de praktijk kan dat gaan inhouden dat het openbaar ministerie een nader onderzoek naar de nieuw veronderstelde feiten dient te laten verrichten. Dat kan sterk vertragend werken. Dat kan strijden met een van de beginselen in het strafrecht waaruit volgt dat een verdachte recht heeft op een voortvarende en onafgebroken behandeling van zijn/haar zaak. Een gevolg kan zelfs zijn dat verdachten daardoor langer in de voorlopige hechtenis dienen te verblijven. De verdachten verblijven dan langer in onzekerheid over de afdoening van hun zaak. Bovendien kan het pas tijdens de zitting aangevoerde bewijs mogelijk ook de betrouwbaarheid van de aangever aantasten in die zin dat er ook voor gekozen had kunnen worden om in een eerder stadia belangrijke informatie aan de politie of aan het openbaar ministerie te verstrekken en niet te wachten tot de inhoudelijke behandeling op een zitting. Met andere woorden er kunnen zowel voor het slachtoffer als voor de verdachten nadelige gevolgen aan het wetsvoorstel kleven.

Uiteraard staat iedere zaak op zichzelf en is de uitkomst van een strafzaak afhankelijk van de omstandigheden van het geval.

Hebt u naar aanleiding van dit artikel vragen of opmerkingen dan kunt u contact met mij opnemen via 0182-303111 of via hfvankregten@vandelftadvocaten.nl

Mr H.F. van Kregten LL.M.